

Управление на защитените територии

Черноморска мрежа на НПО с партньори от други четири черноморски държави осъществява проект „Интерпретативни пътеки по крайбрежието – подкрепа за управлението на защитените природни територии в Черноморския регион“, финансиран от СОП „Черноморски басейн 2007–2013 г.“ на ЕС. Проектът включва дейности насърчаващи опазването на околната среда и устойчивото развитие.

Той е свързан с изграждането на интерпретативни пътеки в резервати, природни паркове и други защитени територии, обучение, обмен на опит между експерти на национално и регионално ниво, както и ангажиране на местните общности. Проектът може да се превърне в отправна точка за създаването на регионална мрежа от защитени територии. Участници в него са пет неправителствени организации от България, Румъния, Украйна, Молдова и Грузия.

Българските експерти са разработили четири туристически маршрута – два на северното крайбрежие в резерват „Яйлата“, резерват „Калиакра“ и защитена местност „Болата“ и още два на южното крайбрежие в природен парк „Странджа“. Маршрутите се отличават с ценно биоразнообразие, отлични природни дадености и голям потенциал за трансгранично сътрудничество. Дейностите в рамките на проекта имат за цел да повишат информираността за значението на крайбрежието и човешкото въздействие върху него и да стимулират обществената ангажираност с опазването на околната среда и устойчивото развитие.

Черноморска мрежа на неправителствените организации
9000 Варна, ул. „Д-р Л. Заменхоф“ 2
тел.: (052) 615-856
ел. поща: bsnn@bsnn.org
уеб сайт: www.bsnn.org, www.trails.bsnn.org

Проект „Интерпретативни пътеки по крайбрежието – подкрепа за управлението на защитените природни територии в Черноморския регион“ (ИнтерТрейлс)
Издание е редактирано от Черноморска мрежа на неправителствените организации.
Варна, февруари 2013 г.
Съдържанието на този материал не представлява непременно официалната позиция на Европейския съюз.

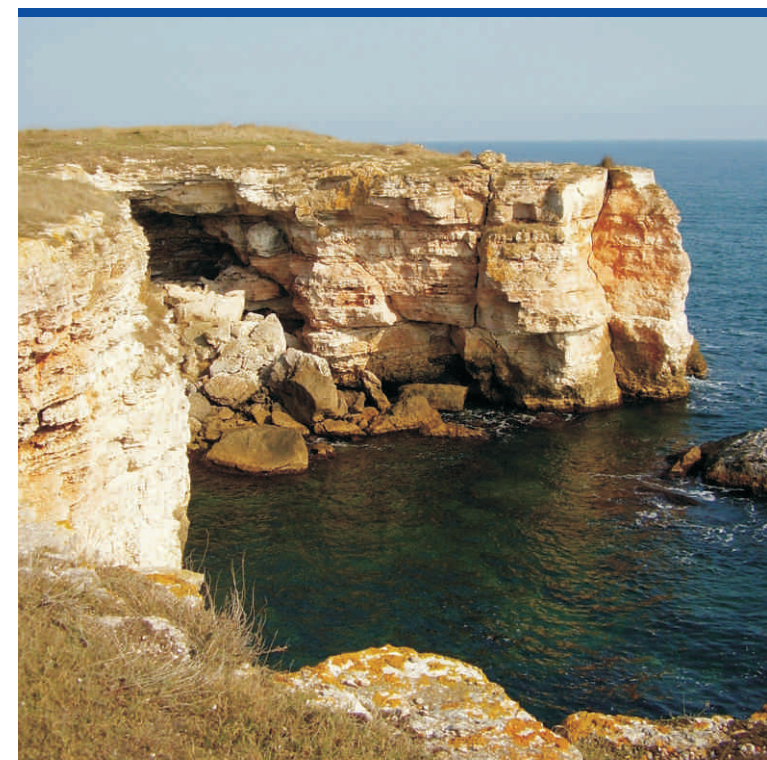
Снимки: © Андриана Андреева

Project funded by the
EUROPEAN UNION

Природа без граници

Крайбрежни маршрути

CROSS BORDER
COOPERATION

Интерпретативни пътеки

Фокусът на проекта е определянето и създаването на интерпретативни пътеки, както и събирането и подготвянето на информация за тях. Пътеките са маршрути в защитената територия, които включват природни, географски, геоложки и не на последно място културноисторически забележителности. Информацията за всички тези забележителности и тяхното значение трябва да бъде предадена и обяснена на посетителите.

Интерпретацията е обяснение за природните, културни и исторически ценности, свързани с определено място или обект. Тя дава възможност на посетителя да добие представа за природното и историческо наследство и да разбере какви са целите на опазването му. Интерпретацията помага на хората да оценят нещо, което е уникално и трябва да бъде съхранено. Тя може да се отнася до местност, природно образувание, архитектурна или историческа забележителност и др.

Маршрутите може да включват бележки за растителни и дървесни видове, характерни за региона или областта. Чрез интерпретацията може да бъдат тематично обособени и занимателно поднесени на посетителя сведения за биологичното разнообразие, географските обекти, природните забележителности, особено такива с голяма естетическа стойност, както и за културноисторическите паметници. Информацията представя факти, докато интерпретацията разказва история. Всички видове интерпретация включват информация и се градят върху солидно познаване на фактите. Добрата интерпретация обаче взема фактите и ги поставя в контекста на реалността, като обяснява и разширява значението им и сътворява от тях увлекателна история. Беседата за маршрута може да се поднася и на чужди езици в зависимост от интереса към пътеката.

Маршрути в Приморска Добруджа

Два от маршрутите са разположени на северното крайбрежие в района на Яйлата и Калиакра. Маршрут „Яйлата“ е разположен в едноименния археологически резерват, уникално място, което съчетава крепостни риуни и девствена природа. Тук се намира пещерен „град“ от стотина пещерни жилища. От Античността са запазени светилище, жертвени камъни, винарни, четири некропола от скални гробници, вкопани в скалния масив. Добре запазена и частично реставрирана е византийска крепост V–VI в. от н.е.

Защитена местност „Яйлата“ представлява приморска тераса, ограничена от Добруджанското плато и морето. Тук сред многобройните останки от древни цивилизации е царството на червения божур. Скалите се обитават от качулатия корморан, бухала, синявицата. Пасищата се огласят от песните на чучулигите и сивата овесарка, а там където преобладават храстите, се срещат черноглавата овесарка, малкият маслинов присмехулник и др.

Маршрут „Калиакра – Болата“ се състои от два лъча в археологически резерват „Калиакра“ (нос Калиакра) и природен резерват „Калиакра“. Препоръчва се посещение по утвърдените туристически маршрути на нос Калиакра и блатото Болата. Посещения в степните местообитания от природния резерват са подходящи за специалисти или любители – ботаници, орнитолози, еколози, но за тях се изисква специално разрешително от РИОСВ Варна. Нос Калиакра е един от символите на българското черноморско крайбрежие. От IV в. пр. н. е. през римското владичество и ранното средновековие, градът достига своя най-голяма разцвет през втората половина на XIV в., когато е столица на Кравунското княжество на деспот Добротица и се превръща в значителен пристанищен и търговски център. Част от природен резерват „Калиакра“ е местността Болата, влажна зона и привлекателно орнитологично място.

Маршрути в Странджа

Маршрутите по южното крайбрежие са разположени на територията на природен парк „Странджа“. Те се наричат „В подножието на угасналия вулкан при Варвара“ и „Из дебрите на Странджа“ от Калово до Заберново. Първият маршрут тръгва от южните покрайнини на село Варвара и поема в посока запад-югозапад, като следва черен път, който минава край параклиса на св. Богородица, пресича малка река, минава покрай каменни образувания с вулканичен характер и през гориста местност.

Там може да бъдат наблюдавани различни растителни и животински видове. Пътеката стига до туристически заслон с място за отдих, след което завива на север и после на изток покрай Гьола, върви из хълмиста местност в подножието на Голямата Папия и след това продължава малко на север от Палийски дол, като затваря маршрута близо до изходната точка в северните покрайнини на селото при църквата на светицата покровителка св. Варвара.

Маршрутът „Из дебрите на Странджа“ започва от с. Калово и върви в източна посока по протежение на стар междуселски път, свързвал Калово и Заберново. Маршрутът се спуска към Казански дол, пресича го и плавно се изкачва към билото. Там, сред обширни поляни под група вековни дъбови дървета, се намира параклисът „Св. Петка“. Маршрутът продължава на юг по черен път през защитена местност „Парория“. Минава през гори, недокоснати от човешка ръка, край огромни вековни дъбове, под които вече расте млада гора. Преминава покрай долмените, наричани „змейови къщи“, спуска се през букова гора до изворче, продължава край останки от стара варджийница, газе река Заберска, плавно се изкачва през поляни и завършва в село Заберново. Маршрутът предлата уникална среща с бита, историята, вярванията и културата на Странджа. Той преминава през едно от най-интересните места на територията на природния парк.